

Čís. 16602.

Firemný súd nie je oprávnený skúmať dôvodnosť námietok, ktoré učinilo ministerstvo vnútra podľa § 2 vl. nar. č. 465/1920 proti zápisu spoločnosti s ručením obmedzeným, ani to, či trvajú mimoriadne pomery spôsobené vojnou v hospodárskom podnikaní v smysle cit. §u.*)

(Rozh. z 18. decembra 1937, R IV 491/37.)

Firemný súd z úradu nariadil, aby bola z firemného registra vytretá spoločnosť s ruč. obm., ktorá bola do registra zapísaná, hoci ministerstvo vnútra podalo proti jej zápisu včas námietky podľa § 2 vl. nar. č. 465/1920 Sb. z. a n. Rekurzný súd usnesenie firemného súdu potvrdil.

Najvyšší súd rekurz spoločnosti resp. spoločníkov zamietol.

Dôvody:

Rekurz nie je opodstatnený, lebo firemný súd nie je oprávnený, aby skúmal dôvodnosť námietok, ktoré podalo ministerstvo vnútra proti zápisu spoločnosti s ruč. obm. podľa § 2 vl. nar. č. 465/1920 Sb. z. a n. (porov. Sb. n. s. č. 871), práve tak, ako neprislúcha súdu skúmať, či dosiaľ trvajú mimoriadne pomery spôsobené vojnou v hospodárskom podnikaní (srov. rozh. Sb. n. s. č. 8339).

Pretože vládne nariadenie č. 465/1920 Sb. z. a n. bolo vydané na základe zákona č. 337/1920 Sb. z. a n. a nebolo dosiaľ zrušené, rekurzny súd neporušil zákon, keď potvrdil usnesenie súdu prvej stolice, ktorým bol z úradu nariadený výmaz firmy, nakoľko jej zápis odporoval záväznému ustanoveniu zákona (§ 32 nar. č. 68.300/1914 I. M.).

Zápis spoločnosti nemohol sa stať pravoplatným, keď ministerstvo vnútra už predtým včas podalo proti zamýšľanému zápisu námietky.

Poznamenáva sa, že bolo rozhodnuté o rekurze, podanom a podpísanom spoločníkmi v zamýšľanej spoločnosti s r. o. ako osobami fyzickými, lebo ináč by bolo treba rekurz nejestvujúcej spoločnosti odmietnuť.

Čís. 16603.

Nemožno sa poradom občianskeho sporu domáhať na okresnej nemocenskej poisťovni vrátenia preplateného poistného.

Závazky na zaplatenie poistného, ktoré sa zakladajú na ústnej dohode uzavrenej medzi okresnou nemocenskou poisťovňou a manželkou

*) Porov.: Sb. n. s. č. 871, 8339.

zamestnavateľa, podliehajú rovnako ako formálne platebné výmery okresnej nemocenskej poisťovne výlučne preskúmacej činnosti politických úradov.*)

(Rozh. z 21. decembra 1937, R IV 336/37.)

Súd prvej stolice námietku žalovanej okresnej nemocenskej poisťovne, že žalobný nárok nepatrí na porad práva (§ 180 č. 1 Osp.), zamietol. Rekurzny súd jeho usnesenie zmenil, námietke vyhovel a spor zastavil.

Najvyšší súd rekurz žalobkyne zamietol.

Dôvody:

Žalobkyně se na žalované okresní nemocenské pojišťovně domáhá vrácení 30.000 Kč v podstatě z toho důvodu, že nemocenská pojišťovna přijala tuto sumu na předepsaném pojistném dvakrát, jednou od zaměstnavatelů, po druhé od žalobkyně, která jako manželka jednoho ze zaměstnavatelů za pojistné ručí. Jde tedy o vrácení přeplaceného pojistného, ale vymáhání takového přeplatku nenáleží podle ustálené judikatury (srovnej zvláště Sb. n. s. č. 8668 a 11023) na občanský spor, neboť pojistné vyměřuje a vybírá nemocenská pojišťovna a do všech opatření a rozhodnutí nemocenských pojišťoven, pokud, jako v souzeném případě, nelze proti nim podat žalobu u rozhodčího nebo pojišťovacího soudu, lze si výhradně stěžovati u politických úradů (§§ 161, 189 a 239 zákona o pojištění zaměstnanců, nyní č. 189/1934 Sb. z. a n.). Na nepříslušnosti řádných soudů nic nemění, že žalobní návrh nedomáhá se zrušení nebo změny některého výměru žalované pojišťovny, nýbrž přímo zaplacení určité peněžité sumy, neboť požadované vrácení přeplatku vybraného bez zákonného nároku jest jen rubem základní otázky, zda přeplatek tu jest, a to základní otázka není proto v tomto sporu otázkou jen předurčující, nýbrž otázkou hlavní, o níž rozhodnutí přísluší úradům politickým. Nezáleží na tom, že vrácení přeplatku se nedomáhá zaměstnavatel, nýbrž žalobkyně jako zákonná ručitelka, neboť i její ručení za pojistné bylo uplatněno a vysloveno platebním výměrem okresní nemocenské pojišťovny a přezkoumáno politickými úrady a nejvyšším správním soudem. Konečně nemění na výlučné příslušnosti politických úradů k rozhodnutí o žalobním nároku nic ani skutečnost, že platební povinnost žalobkyně, jejímž splněním vznikl tvrzený přeplatek, nebyla vyslovena podle formálních předpisů zákona (§ 189) písemným výměrem nemocenské pojišťovny, nýbrž se souhlasem žalobkyně ústní dohodou (srov. Úr. sb. č. 850). Taková dohoda není soukromoprávní smlouvou, neboť nebyla uzavřena mezi rovnoprávnými podmíněti soukromých práv a závazků. Nemocenská pojišťovna mohla ji

*) Porov.: Úr. sb. č. 850, Sb. n. s. č. 16053.

uzavříti a uzavřela jen jako nositelka a vykonavatelka veřejné moci náhradou za formální úřední výměr, proto její postup při takové dohodě a opatření i rozhodnutí obsažená v takové dohodě podléhají stejně jako její formální úřední výměry výhradně přezkumné činnosti politických úřadů.

Čís. 16604.

I. Čs. štát ako terajší vlastník bývalých coburgovských veľkostatkov na Slovensku oprávnený je započítať si na štatutárne penzie zamestnancov dôchodky patriace zamestnancom z p o v i n n é h o penzijného poistenia od Všeobecného penzijného ústavu podľa § 69, odst. 2, vl. nar. č. 16/1923 Sb. z. a n.*)

II. Pri vypočítaní sumy, ktorá podľa druhej vety odst. 2 § 118 zák. č. 26/1929 Sb. z. a n. nemôže byť zamestnávateľom započítaná na jeho smluvné plnenie, treba rozlišovať medzi základným dôchodkom podľa starého penzijného zákona (vl. nar. č. 16/1923 Sb. z. a n.) a drahými prídavkami vyplácanými za jeho platnosti len vtedy, keď to bolo smluvou alebo zvláštnym zákonom stanovené.

III. Pomer, v ktorom si môže zamestnávateľ podľa odst. 2 § 69 vl. nar. č. 16/1929 Sb. z. a n. započítať dôchodok z povinného poistenia zamestnancov na smluvné plnenie, rovná sa pomeru, v ktorom je úhrn poistných prémie zaplatených za celú poistnú dobu k úhrnu poistných prémie zaplatených zamestnávateľom.

(Rozh. z 21. decembra 1937, Rv III 14/37.)

Žalobník predniesol, že bol zamestnancom na coburgovských veľkostatkoch na Slovensku a podľa vl. nar. č. 16/1923 Sb. z. a n. podliehal povinnému penzijnému poisteniu, ku ktorému bol riadne prihlásený. V r. 1928 prevzal tieto veľkostatky prostredníctvom Štátneho pozemkového úradu žalovaný štát a prevzal aj žalobníka spolu s ostatnými zamestnancami pri zachovaní ich dosavadných práv a povinností. Ku dňu 1. januára 1930 bol žalobník preložený do výslužby a priznaná mu bola v smysle penzijného štatútu coburgovských zamestnancov penzia ročne 6.824 Kč. Od 1. apríla 1934 snížil mu žalovaný štát penziu s odvolaním sa na odst. 2 § 118 zák. č. 26/1929 Sb. z. a n., že má právo započítať si na vyplácanú penziu dávky, ktoré žalobník poberá od Všeobecného penzijného ústavu, totiž 6.393 Kč 60 h ročne. Toto zníženie však je neoprávnené, lebo §om 29 služebného štatútu coburgovských veľkostatkov a obežníkom správy veľkostatkov z 12. mája 1924 prisľúbené bolo zamestnancom neskrátené vyplácanie penzie bez zreteľa na ich prípadné nároky z penzijného poistenia a aj keby mal žalovaný štát tvrdené právo na započítanie, platilo by len v obmedzení podľa druhej

*) Porov.: Sb. n. s. č. 16256.